

TYBA (V)

Q. P. Code: 32651

वेळ : २ १/२ तास

गुण : ७५

- सूचना: १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 २) प्रत्येक प्रश्नाला १५ गुण आहेत.
 ३) विनंतीवरून आलेखपत्र देण्यात येतील.
 ४) आलेखपत्र उत्तरपत्रिकेत बांधावे.
 ५) साधा कॅलक्युलेटर वापरण्यास परवानगी आहे.

प्रश्न १) खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) सामाजिक संशोधनाची व्याप्ती स्पष्ट करा.
 ब) संशोधनाचे प्रकार कोणते आहेत?
 क) संशोधनाशी निगडित नैतिक समस्या विषद करा.

प्रश्न २) खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) संशोधन समस्येच्या मांडणीचे वर्णन करा.
 ब) चांगल्या संशोधन समस्येचे स्रोत कोणते आहेत?
 क) स्पष्ट करा. १. परिचयात्मक संशोधन आराखडा २. निदानात्मक संशोधन आराखडा

प्रश्न ३) खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) निरीक्षण पद्धतीवर टीप लिहा.
 ब) चांगल्या नमुन्याचे निकष लिहा.
 क) विविध नमुना निवड पद्धती स्पष्ट करा.

प्रश्न ४) खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) पुढील माहितीवरून वारंवारीता बहुभूज काढा.

वेतन(रु.)	५० - १००	१००-१५०	१५० - २००	२००-२५०	२५०-३००
कामगार संख्या	२७	४५	६८	५०	१०

Q. P. Code: 32651

ब) पुढील माहितीवरून गणितीय मध्य आणि बहुलक काढा.

वजन(कि.ग्रा.)	२५-३०	३०-३५	३५-४०	४०-४५	४५-५०	५०-५५
मुलांची संख्या	४	१६	२०	६	३	१

क) पुढील माहितीवरून चतुर्थक विचलन (QD) काढा.

उंची(सें.मी.)	१५०-१५२	१५२-१५४	१५४-१५६	१५६-१५८	१५८-१६०
मुलींची संख्या	६	१२	२५	१०	७

प्रश्न ५) टिपा लिहा.(कोणत्याही तीन)

- आर्थिक संशोधन क्षेत्रातील अडचणी
- प्रयोगात्मक संशोधन आराखडा
- दुय्यम स्रोत
- नमुनेतर प्रमाद
- गणितीय मध्याचे गुण आणि दोष

*****

Q. P. Code: 32651

Time: 2 1/2 hours

75 marks

Note: i. All questions are compulsory.

ii. Each question carries 15 marks.

iii. Graph papers will be supplied on request.

iv. Attach the graph paper inside the answer-book.

v. Use of simple calculator is allowed.

Q1. Answer any **TWO** of the following.

- a) Explain the scope of social research.
- b) What are the types of research?
- c) State the ethical issues relating to research.

Q2. Answer any **TWO** of the following.

- a) Describe formulation of a research problem.
- b) What are the sources of a research problem?
- c) Explain: i) Exploratory research design and ii) Diagnostic research design

Q3. Answer any **TWO** of the following.

- a) Write a note on Observation method.
- b) State essentials of good sampling.
- c) Explain various sampling methods.

Q4. Answer any **TWO** of the following.

- a) Draw a frequency polygon for the following data.

Wages (Rs.)	50-100	100-150	150-200	200-250	250-300
No. of workers	27	45	68	50	10

Q. P. Code: 32651

b) Calculate arithmetic mean and mode for the following data.

Weight (kg.)	25-30	30-35	35-40	40-45	45-50	50-55
No. of boys	4	16	20	6	3	1

c) Calculate Quartile Deviation (QD) for the following data.

Height(cm.)	150-152	152-154	154-156	156-158	158-160
No. of girls	6	12	25	10	7

Q5. Write short notes on any **THREE** of the following.

- a) Difficulties in the area of economic research
- b) Experimental research design
- c) Secondary data
- d) Non-sampling errors
- e) Merits and demerits of arithmetic mean

*****